

Kursplan

för kurs på avancerad nivå

Speciallärarens yrkesspecifika kompetenser, specialisering mot språk, läs- och skrivutveckling

**30.0 Högskolepoäng
30.0 ECTS credits**

**The Professional Competences of The Special Education Teacher,
Language, Reading And Writing Development**

Kurskod: UQ2LYR
Gäller från: VT 2017
Fastställt: 2016-11-16
Institution Specialpedagogiska institutionen

Huvudområde: Specialpedagogik
Fördjupning: A1F - Avancerad nivå, har kurs/er på avancerad nivå som förkunskapskrav

Beslut

Kursen ges inom ramen för Speciallärarutbildningen inom Lärarlyftet II, 90 hp, med huvudområdet specialpedagogik. Kursen ingår i en professionsutbildning som leder till speciallärarexamen specialisering mot språk-, skriv- och läsutveckling.

Kursen vänder sig främst till yrkesverksamma lärare som vill utveckla det specialpedagogiska arbetet i fråga om elevens lärande i språk, läsning och skrivning i förskoleklass, skola och vuxenutbildning.

Kursansvarig institution är Specialpedagogiska institutionen vid Stockholms universitet. Denna kursplan är fastställd 2016-11-16 av institutionsstyrelsen.

Kursplanen är giltig fr.o.m. termin VT17.

Förkunskapskrav och andra villkor för tillträde till kursen

För tillträde till kursen krävs att studenten är godkänd på minst en av delkurserna (15 hp) i kursen Specialpedagogik som tvärvetenskap, inom Speciallärarutbildningen inom Lärarlyftet II vid Stockholms Universitet.

Kursens uppläggning

Provkod	Benämning	Högskolepoäng
MOM1	Möjlighet och hinder inom språk-, läs- och skrivutveckling	15
MOM2	Bedömning och pedagogisk utredning	15

Kursens innehåll

Kursens övergripande syfte är att studenten ur ett specialpedagogiskt perspektiv ska utveckla en fördjupad didaktisk kompetens i att stödja olika elevers lärande inom språk-, läs- och skrivområdet i olika lärmiljöer. Detta syfte motiveras av att speciallärarna i sitt yrke ska kunna analysera, bedöma och stödja språk-, läs- och skrivutvecklingen för elever i behov av särskilt stöd, kunna förebygga att hinder och problem uppstår samt kunna utvärdera genomförda undervisningsinsatser.

I kursen integreras vetenskapsteori och metod (1,5 hp) och verksamhetsförlagda fältstudier (VFF) i form av datainsamlingar.

Delkurs 1 innehåller:

- språk- och begreppsutveckling utifrån olika teoribildningar,
- barns och ungas läs- och skrivutveckling utifrån olika forskningstraditioner,
- läs- och skrivutveckling i relation till andraspråkslärande,
- variationer i läs- och skrivutvecklingen och läs- och skrivsvårigheter,
- kognitiva, biologiska och sociala riskfaktorer som kan påverka barns/ungas språk- och begreppsutveckling samt läs- och skrivutveckling
- kartläggning av begreppsutveckling och läs- och skrivutveckling,
- planering, genomförande, analys och utvärdering av läs- och skrivundervisning,
- specialpedagogiska verksamheter i förhållande till olika lärmiljöer, texter och skriftspråkliga aktiviteter.

Delkurs 2 innehåller:

- orsaker till och konsekvenser av läs- och skrivsvårigheter/dyslexi utifrån aktuella teoribildningar,
- olika diagnostiserings-, observations- och kartläggningsredskap, test och bedömningsmetoder,
- IKT och olika hjälpmedel som stöd för läs- och skrivaktiviteter,
- formativ bedömning som grund för pedagogisk utredning och åtgärdsprogram och som didaktiskt analysunderlag för anpassning och förändring av undervisning på individ – och gruppnivå,
- individanpassade arbetssätt och utvärdering av insatser,
- bedömning i form av internationell och nationell utvärdering på gruppnivå och betygssättning på individnivå.

I delkurs 1 och 2 behandlas teorier om kvalificerade samtal och rådgivning samt samtalets funktion som redskap för lärande.

Förväntade studieresultat

Efter genomgången kurs ska studenten kunna:

Delkurs 1:

- utifrån olika teoribildningar urskilja centrala grundantaganden och kritiska punkter i språk-, läs- och skrivutvecklingen samt relatera dessa till olika didaktiska konsekvenser,
- identifiera och förklara variationer, problem och hinder i språk-, läs- och skrivutvecklingen med hjälp av olika individuella, miljöbetingade och relationella aspekter,
- analysera och kritiskt reflektera över behov, möjligheter, hinder och svårigheter för en framgångsrik läs- och skrivutveckling utifrån individ- och gruppnivå och med hjälp av olika kunskapsstraditioner inom läs- och skrivforskning,
- värdera, tillämpa och utvärdera arbetsmetoder och didaktiska lösningar av relevans för förebyggande och utvecklande språk-, läs- och skrivundervisning.

Delkurs 2:

- utifrån olika teoribildningar jämföra och kritiskt utvärdera olika metoder och redskap att dokumentera, diagnostisera, analysera och bedöma elevers språk-, läs- och skrivutveckling,
- urskilja, identifiera och analysera läs- och skrivsvårigheter samt följa upp åtgärder,
- analysera, förklara och kritiskt granska relationen mellan bedömning, urval av kunskapsinnehåll och anpassning av undervisning utifrån elevers behov av stöd i språk-, läs- och skrivutvecklingen,
- genomföra och kritiskt utvärdera pedagogiska utredningar med beaktande av samverkan med andra yrkesgrupper, lärmiljöer, kunskapsinnehåll relaterat till styrdokument samt elevers olika språkliga och skriftspråkliga förutsättningar,
- problematisera bedömning och pedagogisk utredning samt betygssättning ur likvärdighets- och etiska perspektiv.

Efter avslutad kurs förväntas även studenten kunna:

- beskriva, pröva och kritiskt granska teorier som behandlar rådgivning, konsultation och handledning,
- ge uttryck för etiskt förhållningssätt och självreflektion i relation till professionella samtal och samarbete med elever, föräldrar, lärare och andra yrkesgrupper.

Undervisning

Undervisningen organiseras genom campusförlagda föreläsningar och litteraturseminarier, gruppdiskussioner via lärplattform (IKT), verksamhetsförlaga fältstudier (VFF) i form av datainsamlingar och skriftliga gruppuppgifter och individuella arbeten.

Under kursens gång ges studerande möjlighet att påverka kursens arbetssätt. En utvärdering sker i slutet av kursen.

Kunskapskontroll och examination

Delkurs 1 examineras dels genom en muntligt och skriftligt presenterad gruppuppgift och dels genom en individuell skriftlig examinationsuppgift.

Delkurs 2 examineras dels genom en individuell skriftlig uppsats och dels genom en fältstudierapport utförd som gruppuppgift. Det senare arbetet redovisas även muntligt.

Betygsättning på delkurser och kurs sker enligt en sjugradig målrelaterad betygsskala:

A = Utmärkt

B = Mycket bra

C = Bra

D = Tillfredsställande

E = Tillräckligt

Fx = Underkänd, något mer arbete krävs

F = Underkänd, mycket mer arbete krävs

Kursens betygsgränser delas ut vid kursstart.

För att få slutbetyg på hela kursen krävs lägst betyget E på båda delkurser.

För att få betyg på delkurs krävs lägst betyget E samt för gruppexaminationer betyget G. För gruppexaminationer ges endast betyget G (godkänt) eller U (underkänt).

Betygen skall vara målrelaterade, vilket innebär att betygen skall återspegla hur väl studenten uppnått de förväntade studieresultaten, som preciseras i varje kursplan. Betyg på kursen speciallärarens yrkesspecifika kompetenser sätts på följande sätt: Bokstavs-betygen på varje delkurs transformeras först till en femstegsskala (A=5p, B=4p, C=3p, D=2p och E=1p). Delkursernas sifferbetyg adderas och summan delas därefter med 2. Det på så sätt erhållna medeltalet avrundas till närmaste heltal (0,5 och uppåt ger det närmaste högre talet) och transformeras tillbaka till bokstavs-beteckning.

Studerande som fått betyget Fx eller F på ett prov har rätt att genomgå ytterligare prov så länge kursen ges för att uppnå lägst betyget E.

Studerande som fått lägst betyget E på prov får inte genomgå förnyat prov för högre betyg.

Studerande som fått betyget Fx eller F på ett prov två gånger av en examinator, har rätt att begära att en annan examinator utses för att bestämma betyg på provet. Framställan härom ska göras till institutionsstyrelsen.

Studerande kan begära att examination enligt denna kursplan genomförs högst tre gånger under en tvåårsperiod efter det att kursplanen slutat gälla. Framställan härom ska göras till institutionsstyrelsen. Med prov jämföras också andra obligatoriska moment eller delmoment i kursen.

Övergångsbestämmelser

När kursplanen är upphävd har studenten rätt att examineras en gång per termin enligt föreliggande kursplan under en avvecklingsperiod på tre terminer.

Begränsningar

Kursen får inte tillgodoräknas i examen samtidigt med sådan inom eller utom landet genomgången och godkänd kurs, vars innehåll helt eller delvis överensstämmer med innehållet i kursen.

Kurslitteratur

Aktuell litteraturlista anslås på institutionens webbplats www.specped.su.se

Aktuell litteraturlista finns tillgänglig senast två månader innan kursstart.